

Motion

1981/82: 1314

Georg Andersson m. fl.

Parlamentarisk sammansättning av föreslagen massmediakommitté,
m. m.

I budgetpropositionen (prop. 1981/82:100, bil. 12) framhåller föredraganden att han avser att inom kort tillkalla en kommitté med uppgift att noga följa medieutvecklingen under de närmaste åren och bedöma vilka konsekvenser ianspråktagandet av nya tekniker kan få i olika avseenden. Kommittén skall också ses som ett led i förberedelserna inför utgången av nuvarande radioavtal.

Även om redovisningen av kommitténs uppgifter är synnerligen knapphändig är det uppenbart att kommittén skall göra en samlad massmediepolitisk bedömning samt fungera som en ny radioutredning. Med hänsyn till dessa frågors principiella betydelse är det angeläget att kommittén får formen av en parlamentariskt sammansatt kommitté. Det bör av riksdagen ges regeringen till känna.

Med undantag av utbildningsradion och riksradios programverksamhet för utlandet finansieras radio- och TV-verksamheten med mottagaravgifter. Enligt vår mening bör även framdeles mottagaravgifter vara grunden för finansieringen. Sveriges Radio erhåller numera viss kompensation för pris- och kostnadsstegringar. Om kostnadsstegringen även i fortsättningen kommer att ligga på samma nivå som under de senaste åren i Sverige, finns det anledning befara att avgiften kan komma att behöva höjas avsevärt. Det finns också tecken som tyder på att framför allt vissa TV-program, t. ex. stora internationella sportevenemang och svenska underhållningsprogram kommer att bli mycket dyra på grund av efterfrågan från videoföretag och andra konkurrerande medier. Skall man hålla kvar vid i stort sett samma programutbud som för närvarande torde kostnadsstegringarna komma att bli avsevärda. Stora höjningar av mottagaravgifterna kan få socialt negativa effekter genom att många av ekonomiska skäl kan tvingas avstå från TV-innehav. Inför perspektivet av ett kärvare ekonomiskt klimat har andra finansieringsformer i olika sammanhang diskuterats. Sålunda har möjligheten att introducera betal-TV framförts. Även reklamfinansiering har aktualiserats. Betal-TV är ett sätt att förstärka inkomsterna genom att låta mottagaren betala särskild avgift för att få se vissa program. Det ligger i sakens natur att det då blir de betalningsstarka grupperna som i första hand har möjligheter att se de program som bara kommer att finnas tillgängliga via betal-TV. En sådan ordning skulle strida mot den för svensk rundradioverksamhet grundläggande idén om en rundradio i allmänhetens tjänst. Vi skulle genom ett betal-TV-system få en extra TV-kanal för sådana program som är

alltför dyra för den reguljära TV-verksamheten. Dyra evenemang skulle t. ex. första gången visas via betal-TV och först en tid därefter, om det alls blir aktuellt, i någon av de vanliga TV-kanalerna. Vi är mot denna bakgrund starkt kritiska mot de förslag om att införa betal-TV som framförts i den allmänna debatten. Enligt vår mening bör detta finansieringssystem undvikas.

Frågan om reklamfinansiering har behandlats flera gånger tidigare i riksdagen. Det har då rått en bred enighet om att kommersiell reklam skall vara förbjuden i Sveriges Radio dels med hänsyn till konsekvenserna för framför allt dagspressen, dels därför att reklamfinansiering ofrånkomligen kommer att påverka programverksamheten. Det finns inte skäl att frångå denna ståndpunkt. Reklamfinansiering av Sveriges Radio måste avvisas.

Enligt vår mening är det angeläget att den nu aktuella mediekommittén ges i uppdrag att med förtur utreda andra alternativa finansieringsformer för rundradioverksamheten än betal-TV och reklamfinansiering som komplement till mottagaravgifterna. I det sammanhang kan bl. a. den finansieringsmetod man valt i Norge vara av intresse att studera. Den innebär att utrustning för återgivning av ljud och bild har belagts med en avgift om 17.5 %. Intäkterna används för bl. a. finansiering av programverksamheten i radio och TV.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge till känna vad som i motionen anförts om sammansättningen av föreslagen kommitté med uppgift att följa medutvecklingen,
2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om alternativa finansieringsformer för rundradioverksamheten.

Stockholm den 26 januari 1982

GEORG ANDERSSON (s)

ÅKE GREEN (s)

TYRA JOHANSSON (s)

LARS-INGVAR SÖRENSON (s)

HANS ALSÉN (s)

CATARINA RÖNNUNG (s)

OLOF PALME (s)

KERSTIN ANDERSSON (s)

i Kumla

ING-MARIE HANSSON (s)

MAJA BÄCKSTRÖM (s)

GÖRAN PERSSON (s)

HELGE KLÖVER (s)

LENNART BLADH (s)

BERTIL ZACHRISSON (s)